

A magyarországi gázpiac elmúlt évének áttekintése

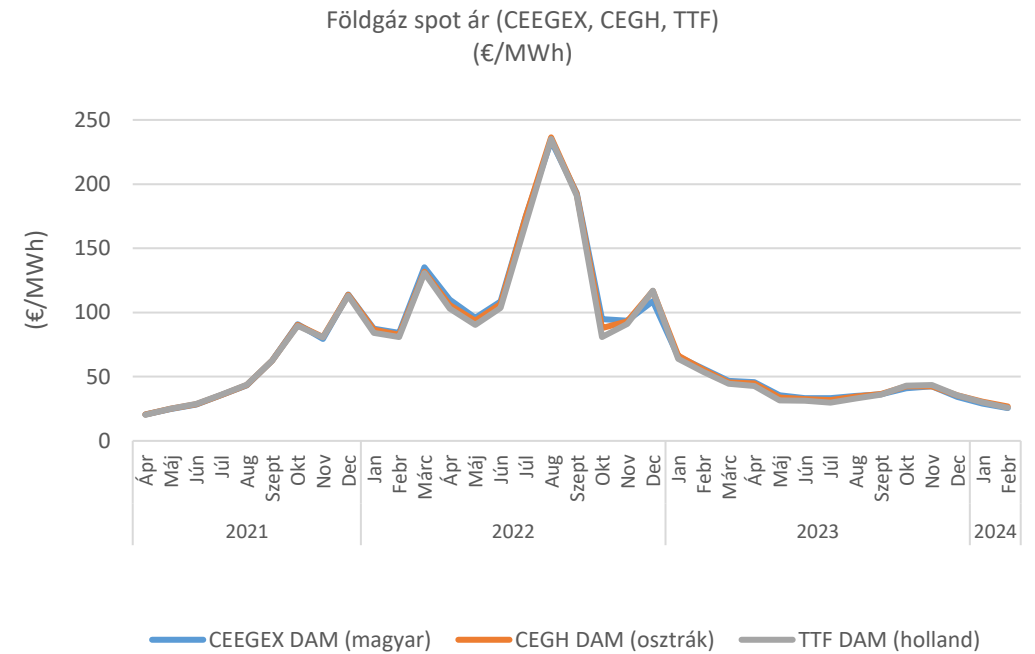
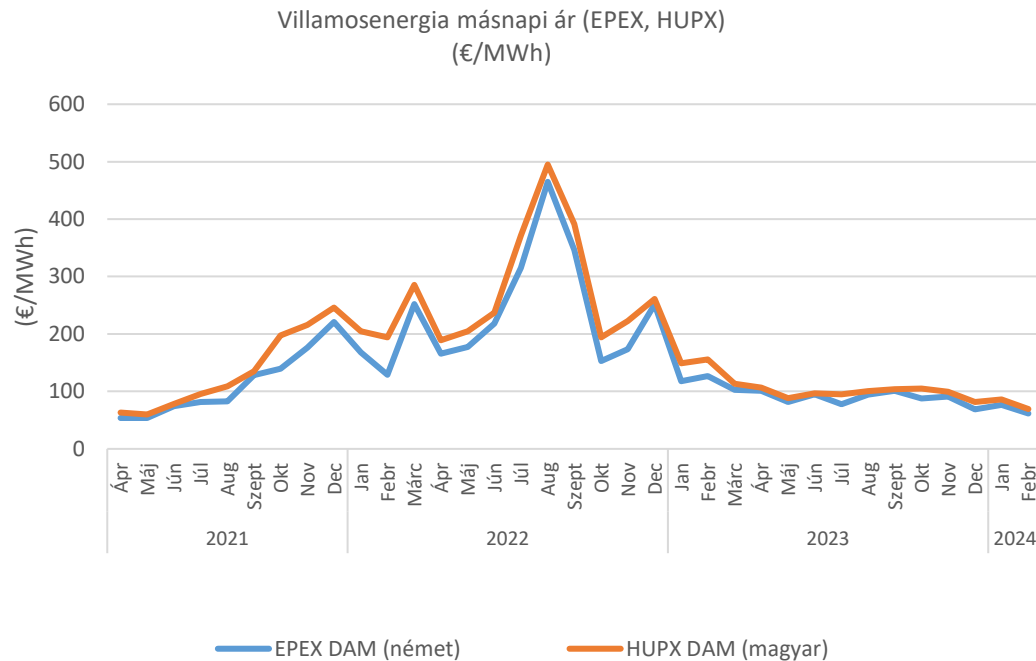
REKK

Budapest Music Center

2024.03.13

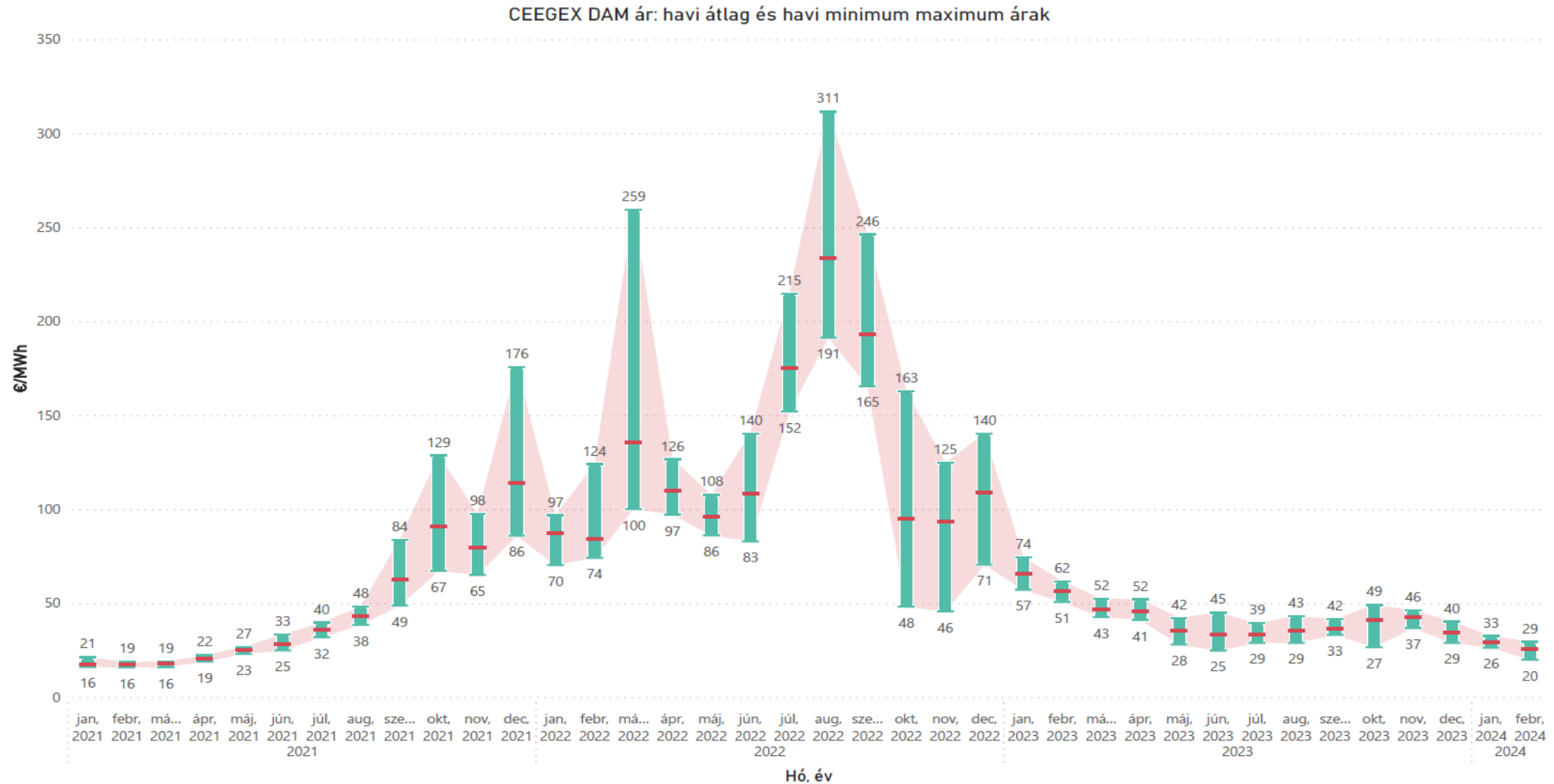
Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal

Tiszta energia, fenntartható környezet

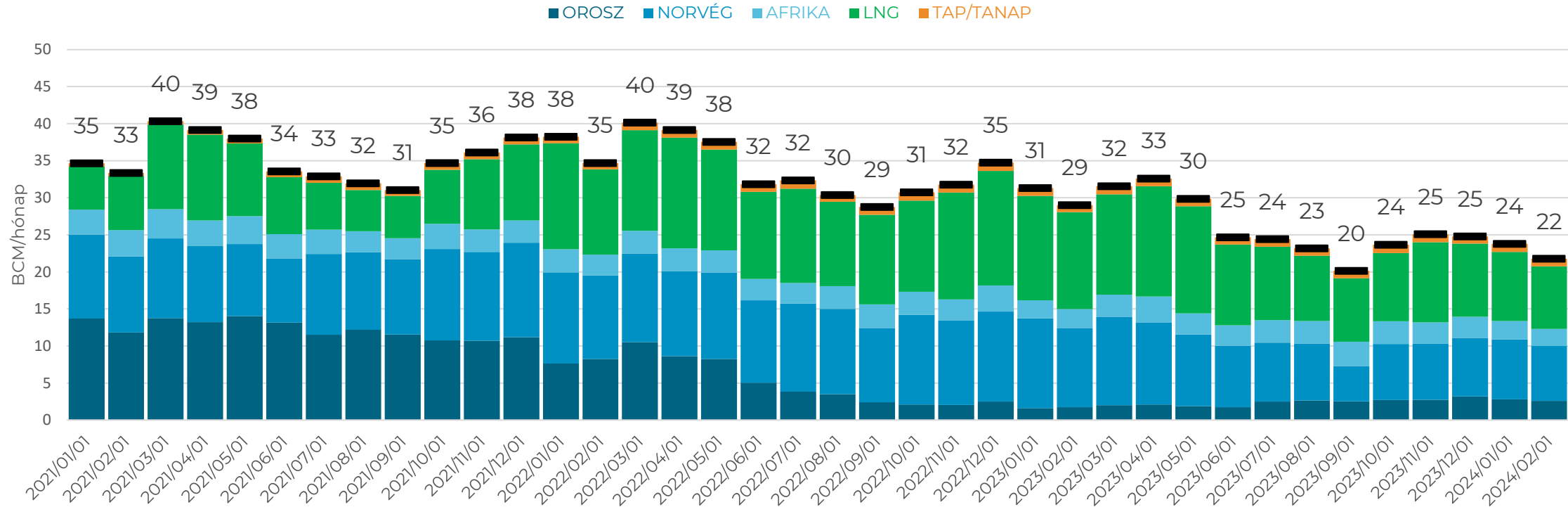
Mind a villamosenergia-, mind a földgáz árak esetén az árak konszolidációját figyelhetjük meg, az árak nagyságrendileg 2021. év közepi szinten állnak. Az európai és ázsiai piacok árszínvonalára 2023-ra ismét egy szintre került.

Árak volatilitása még mindig a korábbi időszak 2-2,5x-ese

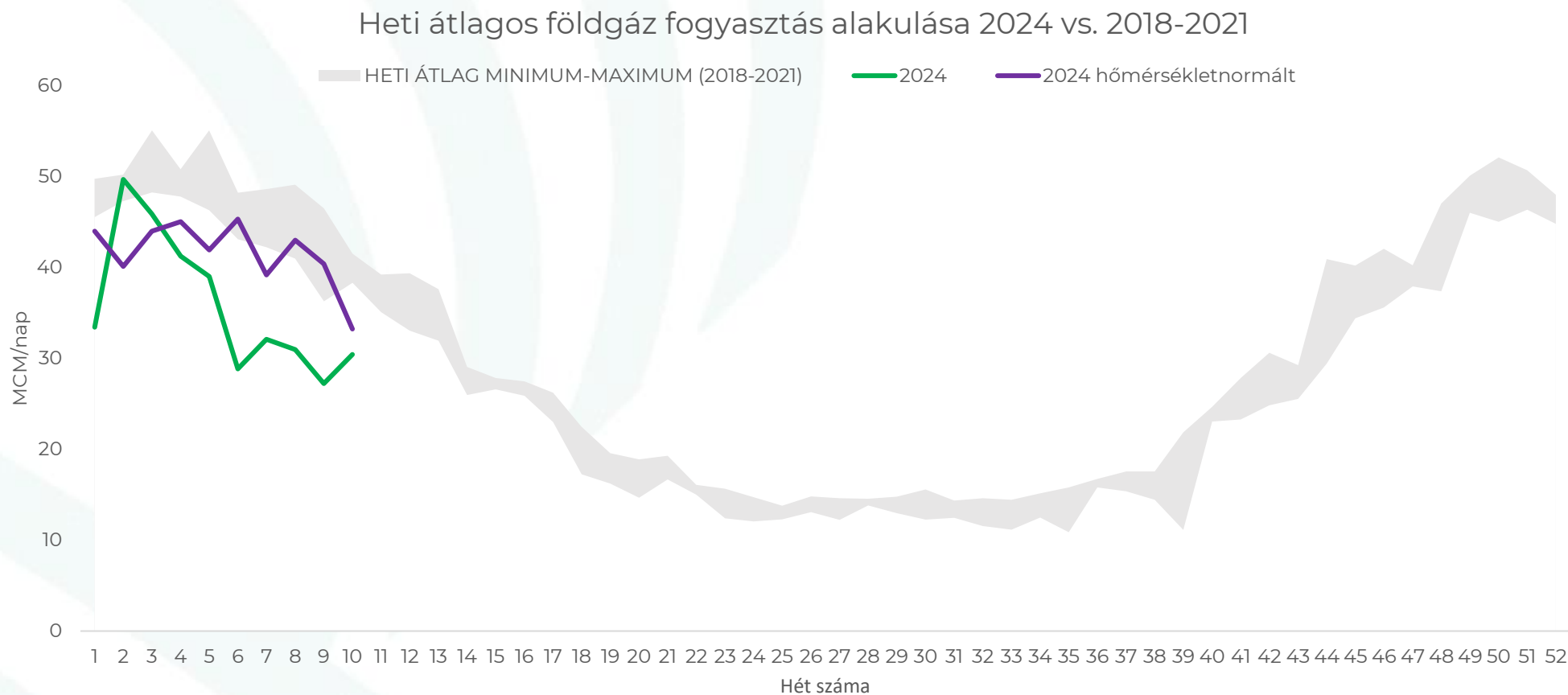
A másnapi árakban 2021 második felétől tapasztalt jelentős kilengések a 2023-ban mérséklődtek, azonban máig sem tért vissza a forráslikviditás csökkenése előtti szintre, ami tükrözi a források relatív szűkösségét a régióban.

Uniós import források havi megoszlása

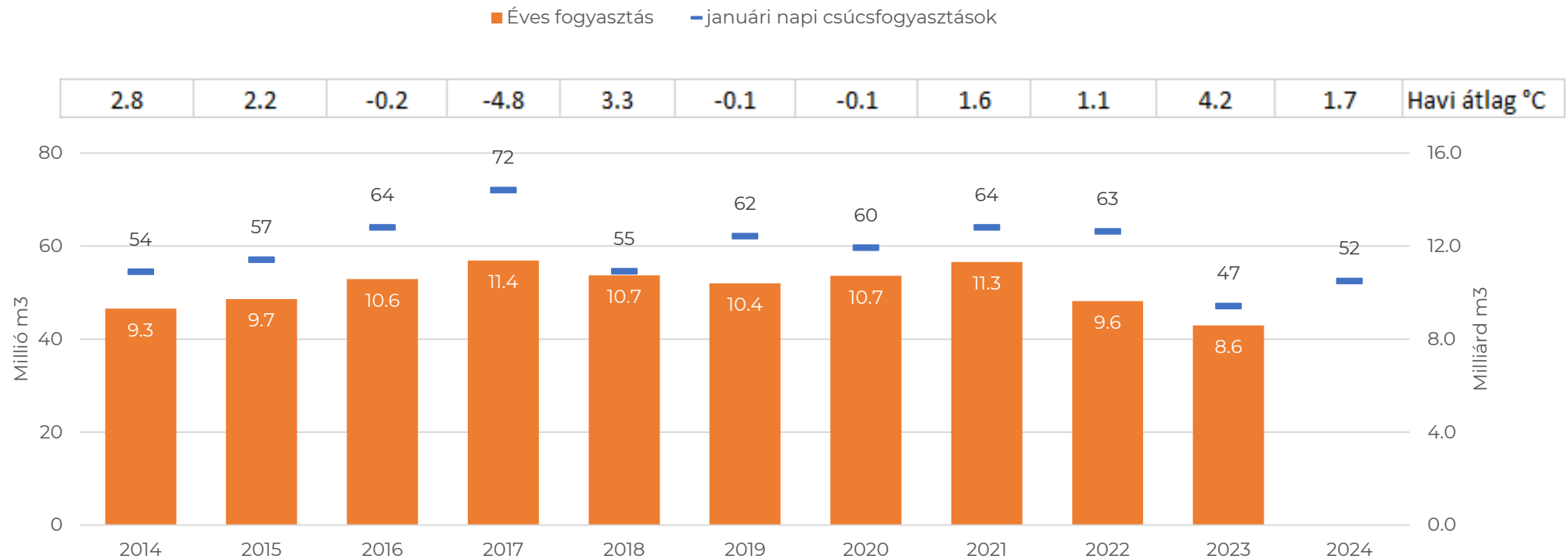
A 2018-2022 évek átlagához képest 16%-os volt az uniós fogyasztás csökkenés 2023-ban. Ez hozzájárult az import 21%-os mérsékléséhez, amelyből az LNG aránya 43%, a norvég forrásé 33% körüli, ez a két legfontosabb importforrás most az Unióban. 2023 Q4-ben az orosz szállítás erőteljesen nőtt (aránya 16%-ot is elérte), bár februárban visszaszorult 13%-ra. A forrás átrendeződés keretében 2022 óta Európába érkező +40% LNG többletforrás elsősorban az USA-ból származik.

A hazai fogyasztás jelentősen a háború előtti átlagos szint alatt

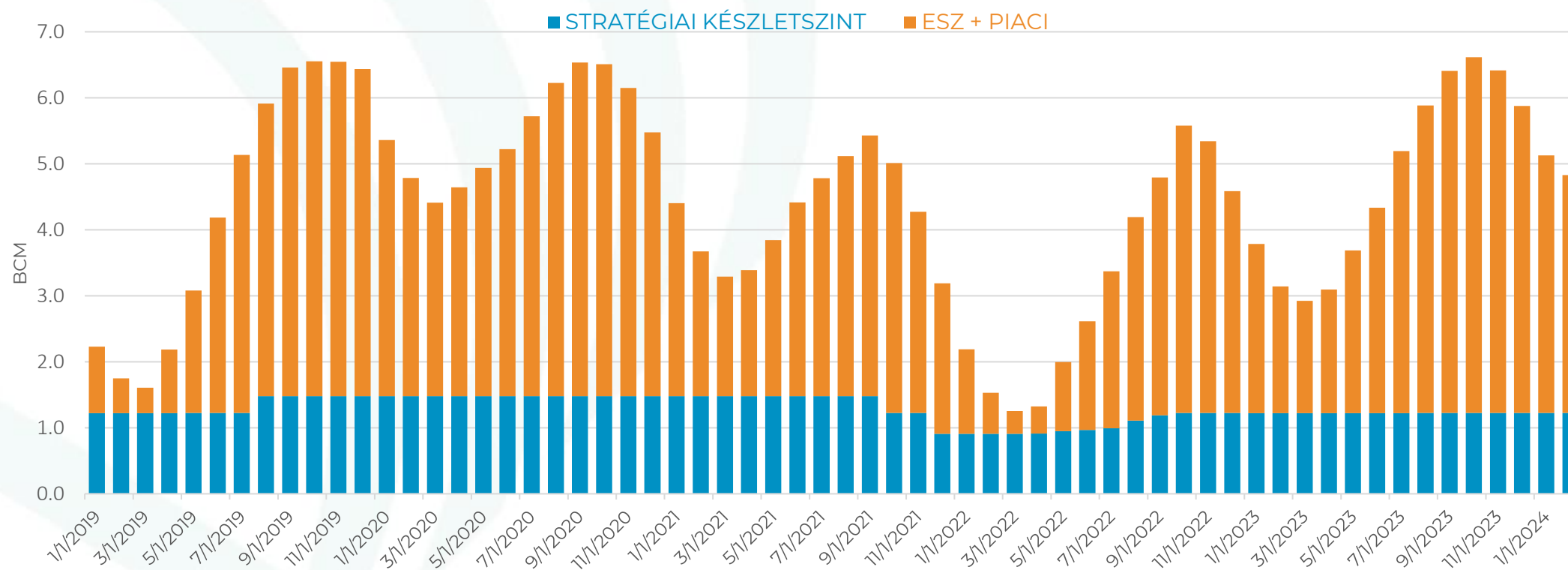
2023-ban a hőmérséklet normált fogyasztás a megelőző évhez hasonlóan a háború előtti min/max sáv alatt volt, éves alapon 7%-kal csökkent. 2024 első 10 hetében 2023-hoz viszonyítva a felhasználás 5%-kal nőtt, a háború előtti átlagtól 10%-kal marad el.

A hazai csúcsigények a fogyasztással párhuzamosan csökkennek

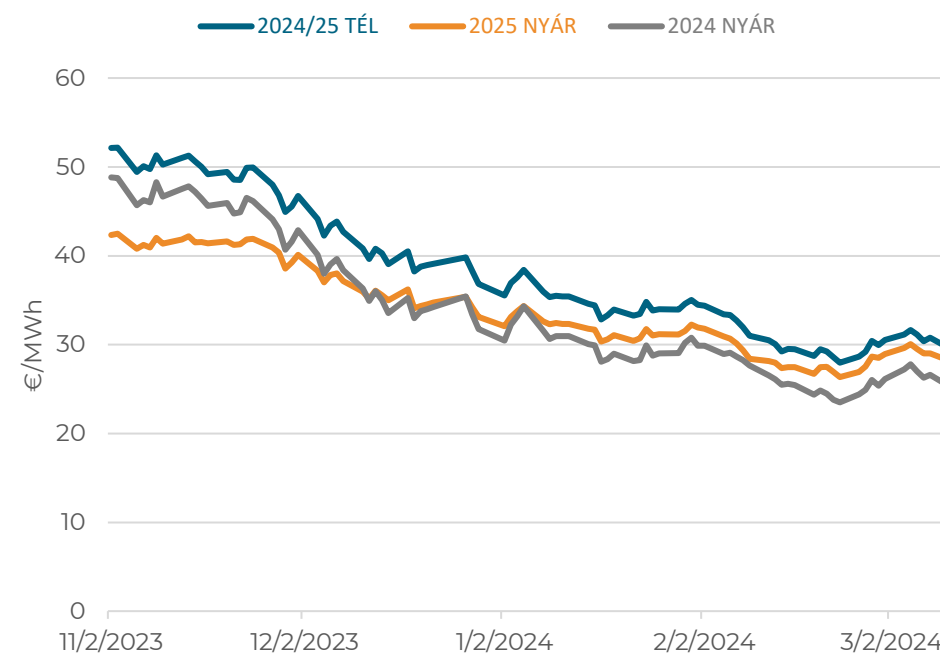
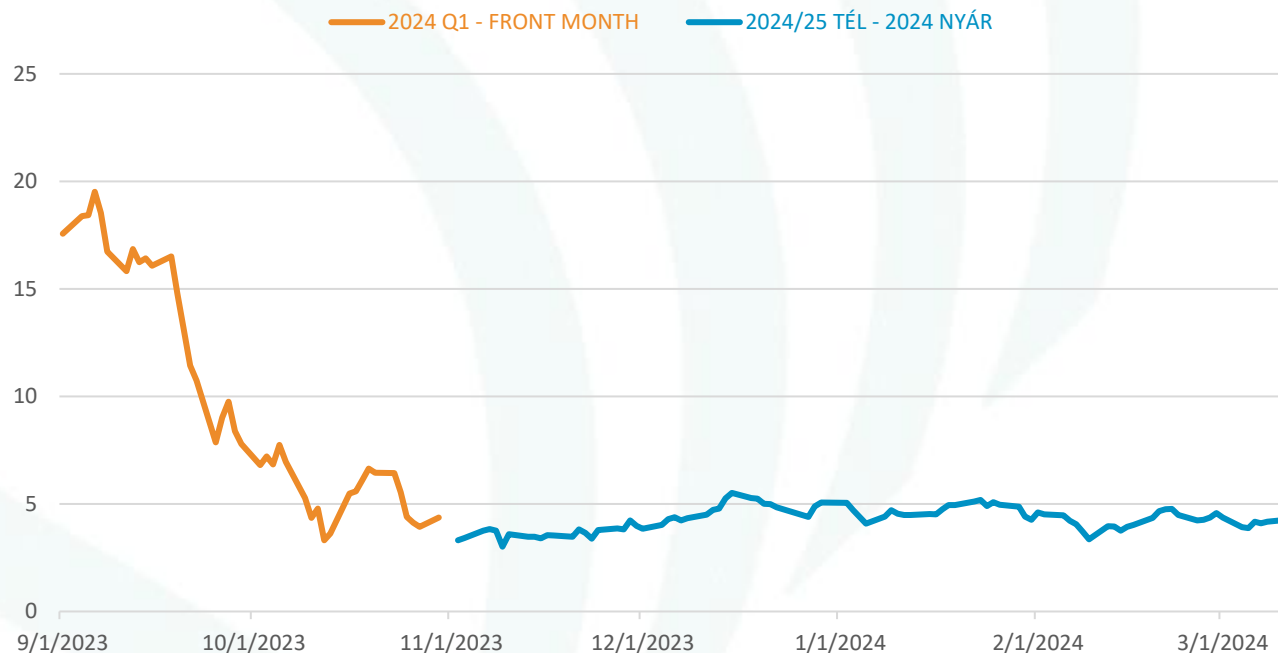
2023 és 2024 az elmúlt 10 év legalacsonyabb januári fogyasztási csúcsait hozta. A hőmérséklet hatását kiszűrve is egyre kisebbek a rendszeres csúcsok.

A hazai tárolók 4 milliárd m3 fölött fognak fordulni.

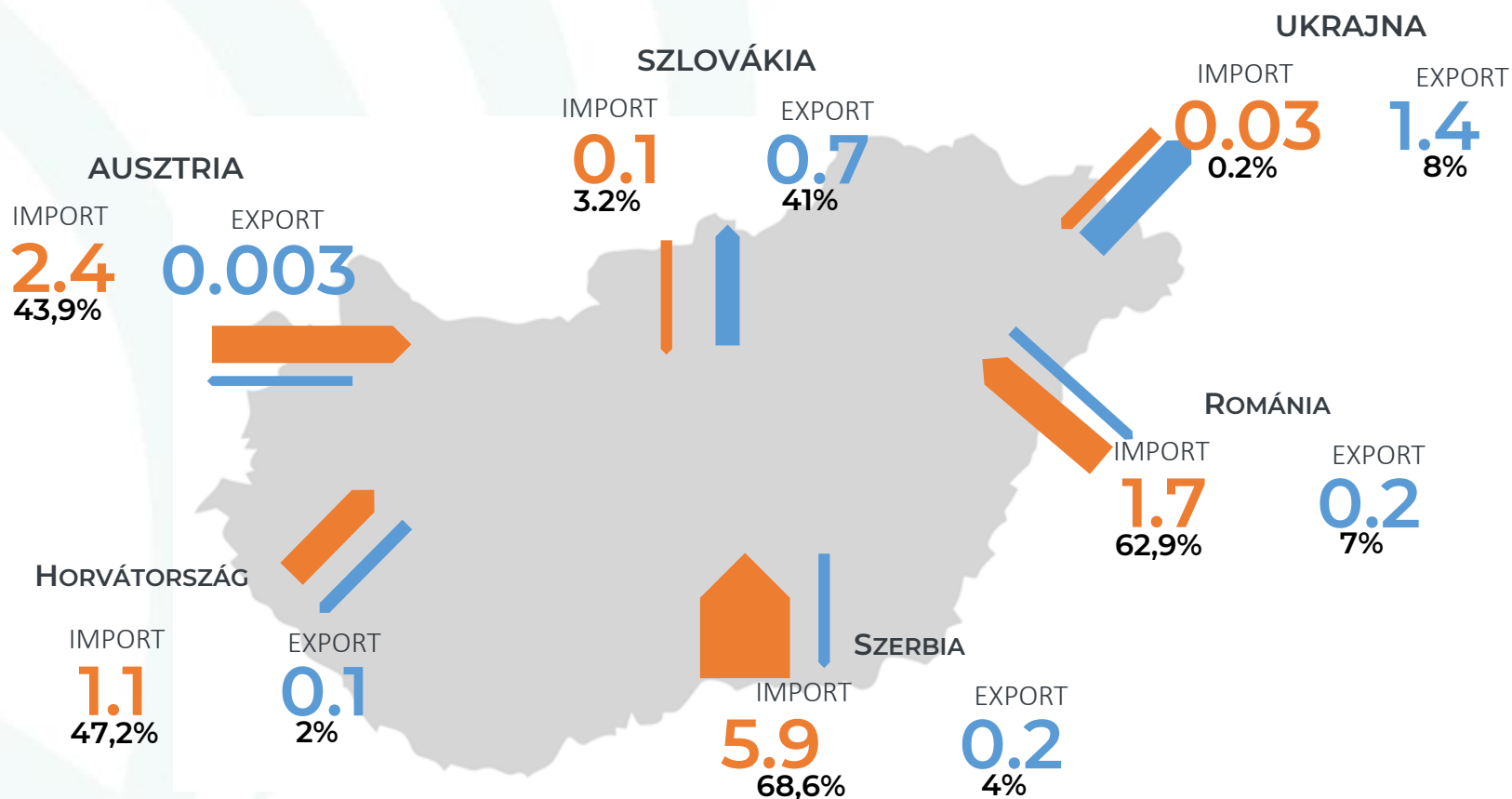
A hazai tárolók töltöttsége 4,7 milliárd m3 készlettel 70%-os töltöttségi szinten álltak március 10-én. A fogyasztásarányos töltöttség 46,5 %, ez 28 százalékponttal haladja meg az aktuális teljes uniós töltöttségi szintet. Az EU-előírás alapján Magyarországnak 37%-os abszolút töltöttségi szintet kell tartani május 1-jén. A hazai tárolói zárókészlet várhatóan jelentősen meg fogja haladni az elvárt szintet.

Kényelmesek a tárolói spread-ek a következő fűtési szezonra, 2025 nyarára látszik viszont már némi kockázati felár

2023 őszén tapasztalt jelentős spread kedvezett a betárolás folytatásának így az uniós tárolói szint megközelíthette a 100%-ot november elején. Az alacsony európai ipari fogyasztás, a kedvező időjárás okozta fűtési megtakarítás visszafogta a kitárolási szükségletet. A magas zárókészlet miatt a 2024 nyári szezonális termékárak erőteljesen mérséklődtek. A 2024/25-ös téli fogyasztás, a nemzetközi keresleti szint bizonytalansága, valamint az orosz>ukrán szállítási útvonal lehetséges kiesése miatt a 2025-ös nyárra a forráshiány magasabb kockázatát árazza már a piac.

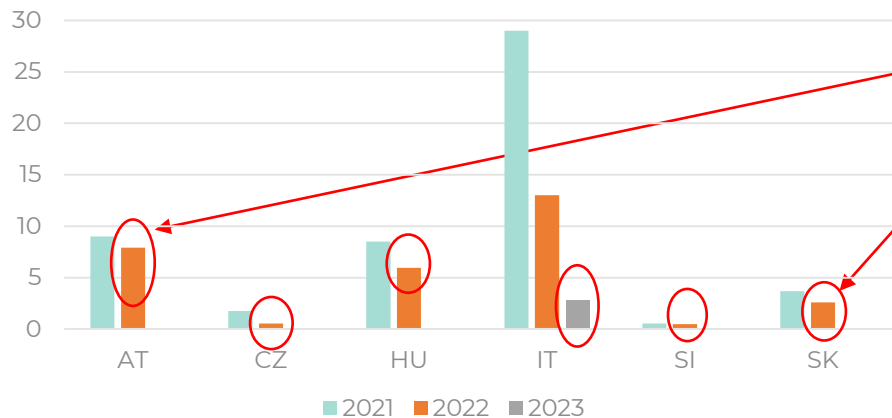
Erősödik a déli irányú tranzitforgalom

Magyarország dél-észak irányú tranzit szerepe a földgáz áramlásban 2023 második felétől erősödik. Az orosz-ukrán tranzitszerződés év végi lejáratával, a HU>SK kapacitásbővítéssel ez a folyamat folytatódni fog. Magyarország és a régió ellátásához a déli irányból érkező orosz földgáz biztosított, amely kiegészülhet egyéb, azeri és török (?) forrással is.

2025-től: a nagy regionális újratervezés

Az orosz gázimport nagysága egyes EU tagállamokban (mrd m³)

Az ukrán tranzit kiesése leginkább az osztrák és szlovák mennyiségeket érinti

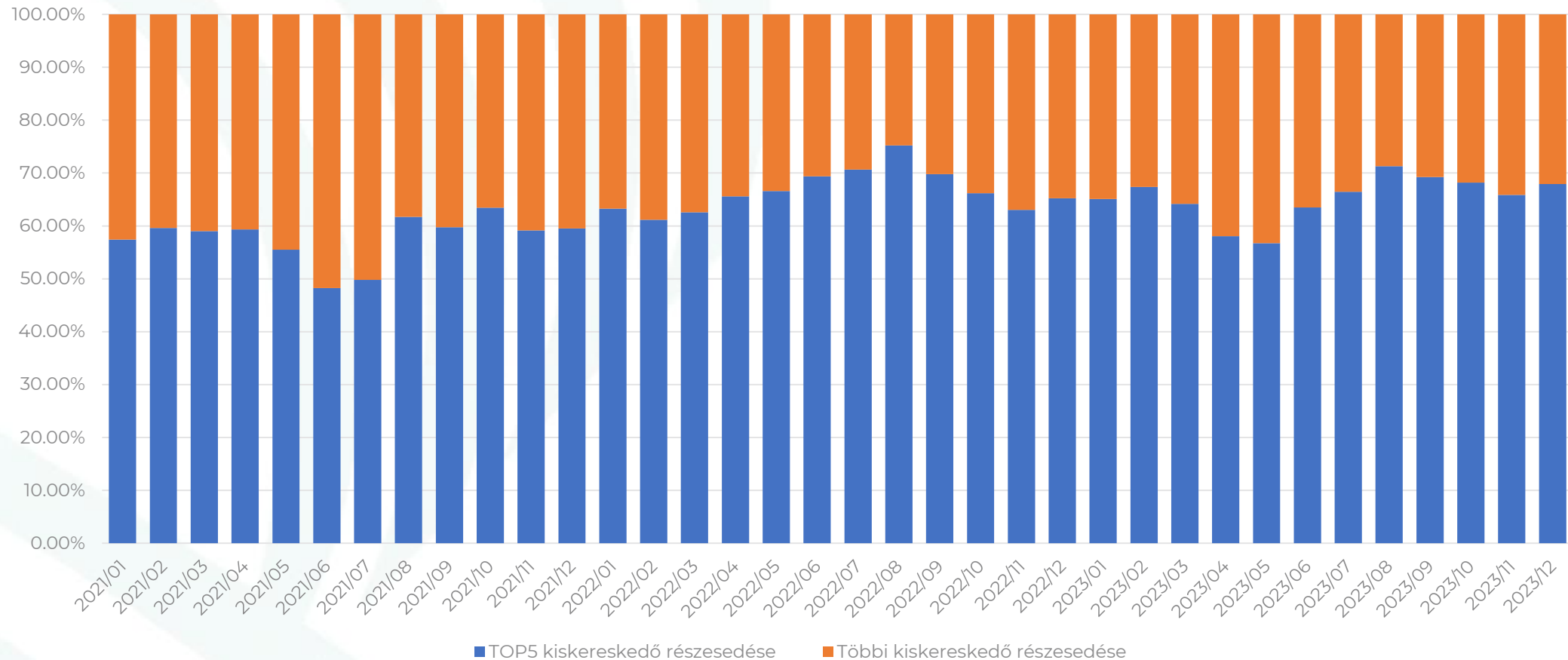
Forrás: Eurostat Comext, IT minisztérium és saját becslés

- A legolcsóbb megoldás AT és SK számára továbbra is az orosz gáz importja a Török Áramlaton keresztül Magyarországra irányából, aminek mennyiségi korlátja a fizikai infrastruktúra. További forrás nyugat-európai LNG Csehországon keresztül
- A kieső szállítási útvonal hatással lesz a tarifákra, a regionális gázminőség összetételére, illetve a hubok likviditás változásán keresztül a lokációs spreadekre

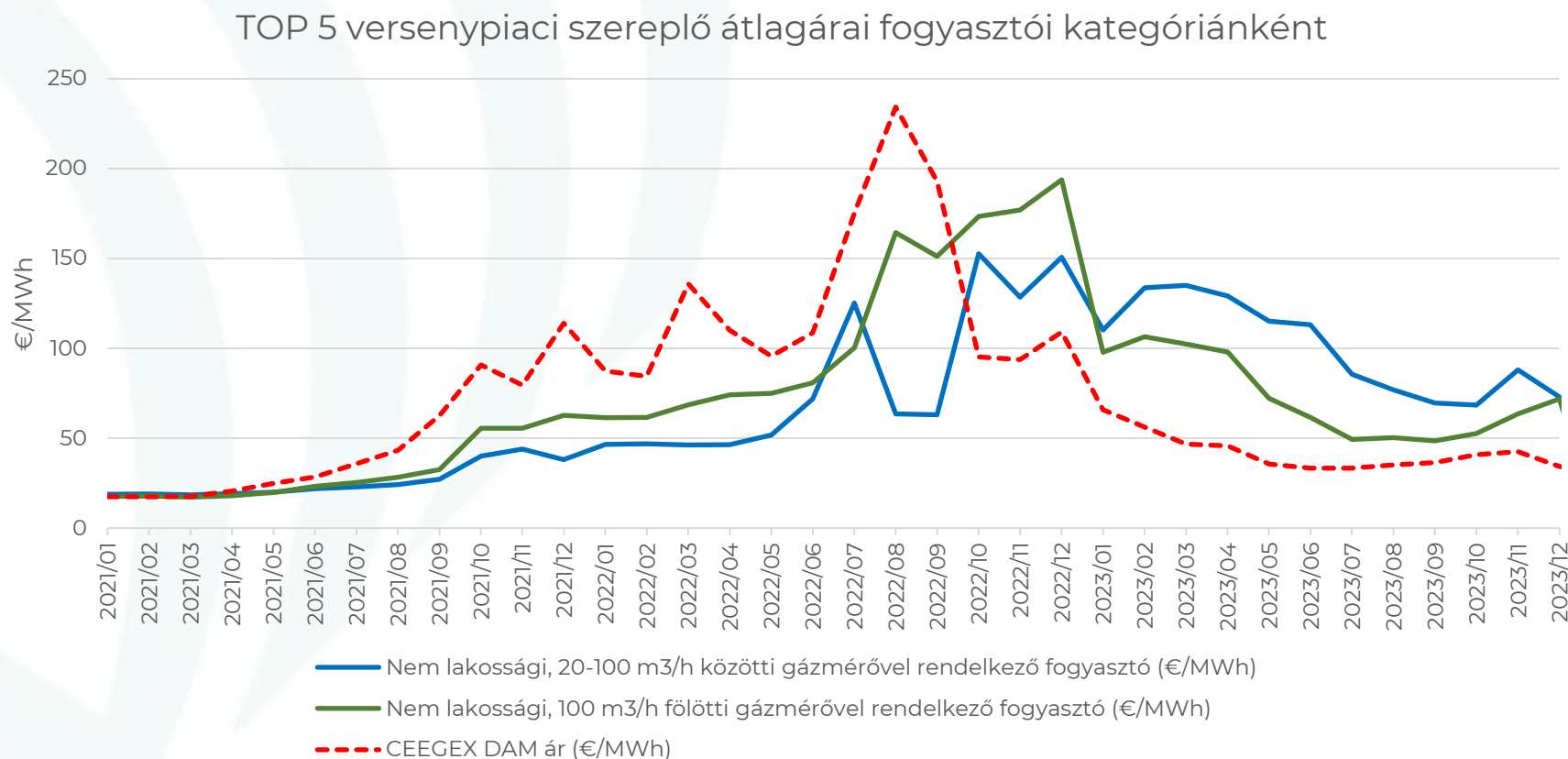
Top 5 kiskereskedő piaci részesedése enyhén nő

A top 5 kiskereskedő versenypiaci részesedése

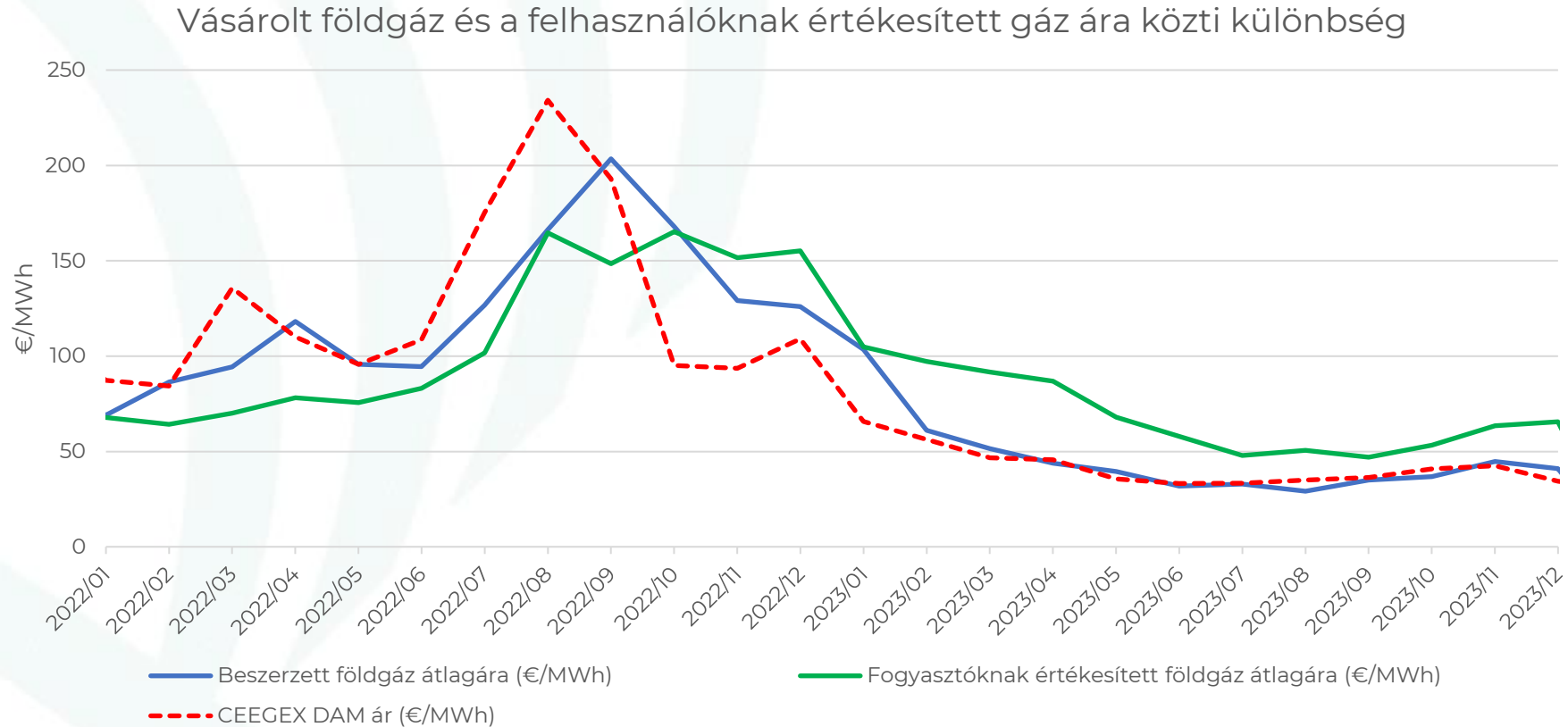

A TOP 5 kiskereskedő versenypiaci részesedése folyamatosan az 50-70% közötti sávban mozog. Ezen belül azonban megfigyelhető egy enyhe koncentrációnövekedés. A HHI index a teljes piacra egy teljes évre 2023-ban: 1479, 2022-ben: 1360.

Top 5 versenypiaci szereplő átlagárai fogyasztói kategóriánként valamint a CEEGEX DAM havi átlagára

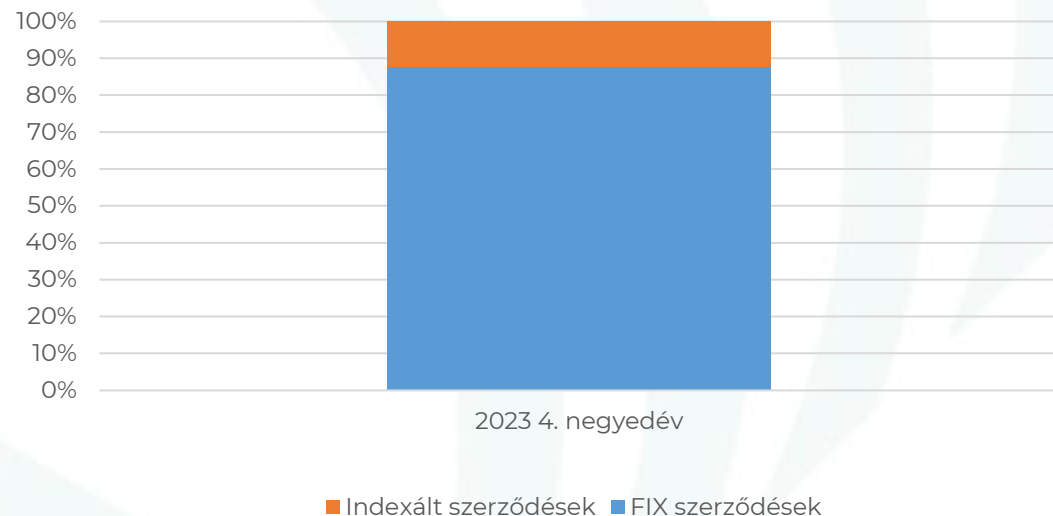
A 2022-es emelkedő trendben a nagyobb méretű ügyfelek többet fizettek, majd a 2022 augusztusi csúcsot követően a kisebbeknek került többre a gáz. A nagyobb ügyfelek jellemzően többet választanak indexált, piacot jobban követő szerződéseket.

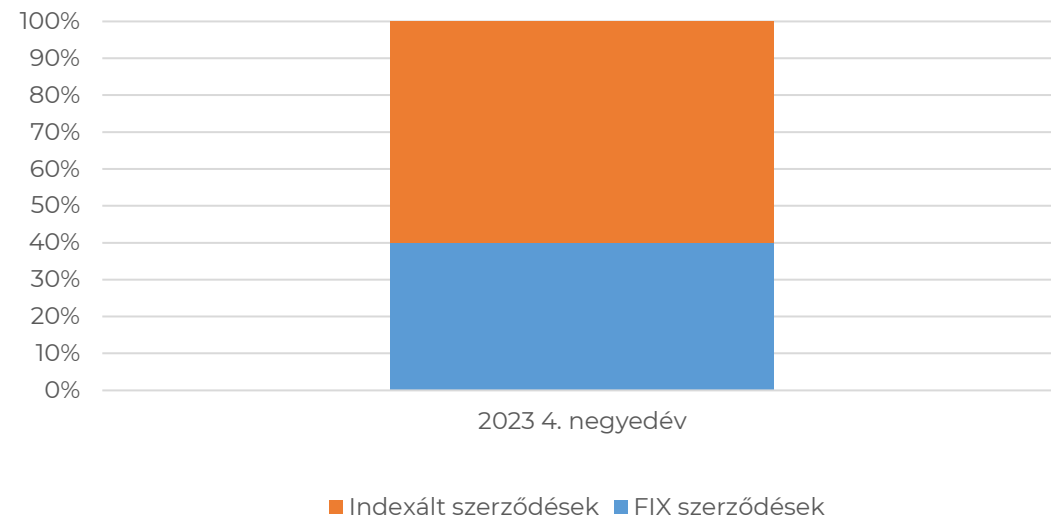
A 2022-es rendkívüli árváltozások időlegesen felborították a beszerzési és értékesítési árak viszonyát, 2022 őszig jelentős negatív árréseket (10-50 EUR/MWh) okozva. A 2022 októbertől alakult ki ismét egy, 2023-ra egészére nézve is vaskos, (10-40 EUR/MWh) pozitív kereskedői margin sáv.

Indexált szerződések száma duplájára nőtt a 2023/24-es gázévben

A Fix és indexált szerződések aránya
(szerződések száma alapján)

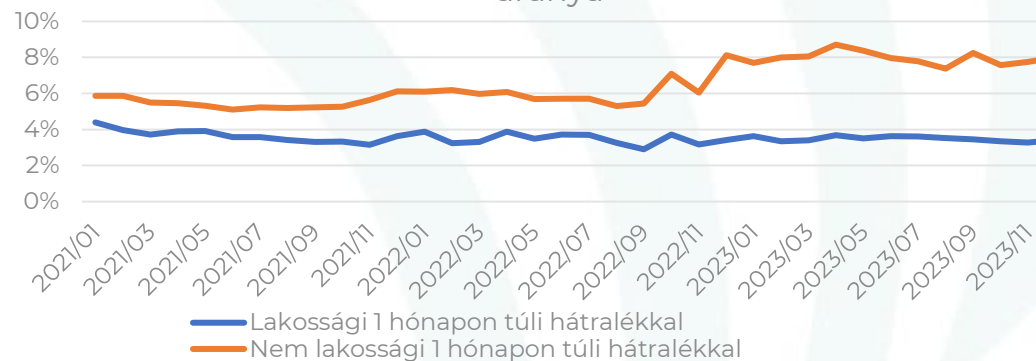

A Fix és indexált szerződések aránya
(lekötött mennyiségek alapján)

Az indexált szerződések lekötött mennyiség szerinti aránya az összes lekötött mennyiség 60%-át teszi ki, miközben a szerződések darabszámában továbbra is dominánsak a fixált áru szerződések: az összes szerződés 88%-át ez a szerződéstípus teszi ki. Az indexált szerződések száma megkétszereződött az előző gázévhez képest (6% -> 12%), miközben a lekötött mennyiség nem változott (62%->60%)

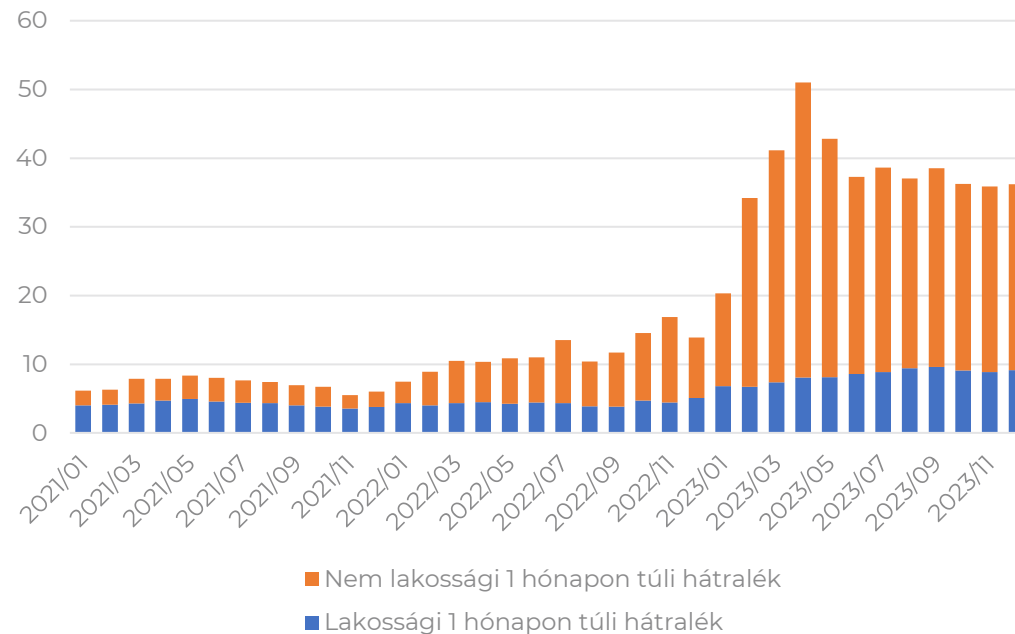
1 hónapon túli hátralékkal rendelkező felhasználók aránya

1 hónapon túli hátralékkal rendelkező felhasználók száma

1 hónapon túli hátralékkal rendelkező felhasználók számlatartozása (Mrd Ft)

A hátralékkal rendelkező lakossági felhasználók aránya nem változik és a 3-4% közötti sávban mozog. Ezzel szemben a nem lakossági felhasználók esetén az arány a 2022-23-as gázév kezdetével megugrott és a 7-8% közötti sávban mozog azóta is. Ezzel párhuzamosan a hátralék összege 2023 első négy hónapjában jelentősen növekedett. A kiugrás után némileg csökkent, azonban jelenleg is viszonylag magas szinten stagnál.

- **Villamosenergia szektor** is nagyon kitett a gázpiaci sokkoknak
- Orosz-ukrán háború hatására relatív gyorsan **alkalmazkodott mind a kínálati, mind a keresleti oldal**, a piaci folyamatok, csikorogva bár, de működtek. Orosz helyett LNG a market maker -> Globális a kitettség
- Árszintek jelenleg a régiek, a **volatilitás** viszont magas maradt
- Fel kell készíteni a rendszereket, szereplőket, szabályozási kereteket a trendszerűen **alacsonyabb fogyasztási szintekre és csúcsigényekre**
- Déli betáplálási irány domináns, a jövőben ez tovább fokozódik. A 2025 utáni **új, regionális világra** több szempont mentén is fel kell készülni. A következő 2-3 évben fragmentálódik a CEE piac. Hogy alkalmazkodjunk?
- 2022 a kereskedők számára veszteségeket hozott, **2023-ban kényelmes pozícióba kerültek**
- **A fogyasztók igyekeztek/kényszerültek alkalmazkodni** az új helyzethez a 2023-as gázévtől egyrészt árazás, másrészt pedig a magasabb szintű kereskedői tartozások formájában. Sajnos túl kevesen választottak indexált formulát eső trendben.